

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/270/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1715209580
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1715209580.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v právnej veci žalobkyne: E. P., T. XX, T., zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Peráčkovou, Hrušková 21, Bratislava, proti žalovaným: 1. E. P., Š. XXX, E. H. T., X. E. P. E., E. XX, T., X. C.F. C., V. J. O., U. XX, U., S., všetci žalovaní zastúpení Advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR, s. r. o. Bratislava, IČO: 36 868 221, Bajkalská 31, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 23.05.2018, č.k. 9C/237/2015-80, v spojení s uznesením zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s uznesením zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za obdobie od 01.07.2011 do 31.12.2013, spolu s príslušenstvom, p o t v r d z u j e .

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s uznesením zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za obdobie od 01.01.2014 do 30.06.2014 spolu s príslušenstvom, vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania, z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala pôvodne voči žalovanému v 1. rade a jeho manželke, označujúc ju za žalovanú v 2. rade, zaplatenia sumy 1.500 eur ročne spolu s úrokom z omeškania za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/3 k nehnuteľnostiam, a to k pozemku parcela registra „C“, č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX m², pozemku parcela registra „C“ č. XXX/X, záhrady, o výmere X.XXX m², a domu, súpisné č. XXX, postaveného na pozemku parcela registra „C“ č. XXX/X, zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie Most pri Bratislave, obec Most pri Bratislave, okres Senec (ďalej len „nehuteľnosti“) za obdobie rokov 2013, 2014 a 2015. Dôvodila, že Okresný súd Pezinok rozsudkom zo dňa 24.04.2014, sp. zn. 4C/427/2008, zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam a tieto prikázal do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaného v 1. rade a pôvodnej žalovanej v 2. rade, s tým, že ich zaviazal na vyplatenie náhrady spoluvlastníckeho podielu v sume 22.493 eur žalobkyne. Žalovaní, ktorí podali proti uvedenému rozsudku odvolanie, užívali spoluvlastnícky podiel žalobkyne bez poskytnutia akejkoľvek protihodnoty.

2. Žalobkyňa písomným podaním zo dňa 13.07.2016 zobrala žalobu v časti náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za rok 2013 späť. V dôsledku úmrtia pôvodnej žalovanej v 2. rade, ktorej právnymi nástupcami sa stali v zmysle uznesenia konajúceho súdu zo dňa 27.09.2017, č.k.

9C/237/2015-26, žalovaný v 1. rade, žalovaný v 2. rade a žalovaná v 3. rade, žalobkyňa písomným podaním, došlým konajúcemu súdu dňa 10.05.2018, upravila znenie petitu žaloby tak, že žiadala zviazať žalovaného v 1. rade na zaplatenie sumy 1.250 eur za obdobie od 01.07.2011 do 30.06.2012, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2011 do zaplatenia, sumy 1.250 eur za obdobie od 01.07.2012 do 30.06.2013, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2012 do zaplatenia a sumy 1.250 eur za obdobie od 01.07.2013 do 30.06.2014, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2013 do zaplatenia a žalovaného v 2. rade a žalovanú v 3. rade, každého samostatne, na zaplatenie sumy 125 eur za obdobie od 01.07.2011 do 30.06.2012, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2011 do zaplatenia, sumy 125 eur za obdobie od 01.07.2012 do 30.06.2013, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2012 do zaplatenia a sumy 125 eur za obdobie od 01.07.2013 do 30.06.2014, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 01.07.2013 do zaplatenia. Zmenu žaloby pritom odôvodňovala matematickým rozpočítaním náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu podľa dedičských podielov žalovaných, ktorí jej v období troch až štyroch rokov po smrti jej manžela (v roku 1994) znemožňovali vstup do nehnuteľností, neskôr ju aj fyzicky napádali. Konajúci súd pripustil zmenu žaloby uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 23.05.2018.

3. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že žalobkyňa bola spolu so žalovaným v 1. rade a pôvodnou žalovanou v 2. rade podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností, keď k zrušeniu tohto spoluvlastníctva došlo rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 24.04.2014, č.k. 4C/427/2008-532, ktorý v časti zrušenia podielového spoluvlastníctva nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 08.07.2014. Vzhľadom na námietku premlčania práva žalobkyne vznesenú v priebehu konania žalovanými zaoberal sa konajúci súd primárne posúdením jej dôvodnosti. Mal pritom za to, že pokiaľ sa žalobkyňa domáhala náhrady za neužívanie nehnuteľností v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, uplatňovala si nárok vyplývajúci z právneho vzťahu z podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, osobitne upravený v § 137 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), a nie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Išlo o nárok majetkovej povahy, ktorý sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa v konaní potvrdila, že žalovaný v 1. rade jej spolu s manželkou cca od roku 1998 bránili v užívaní nehnuteľností, a teda počnúc od roku 1998 mala právo na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu. Ak si žalobkyňa žalobou doručenou konajúcemu súdu dňa 10.05.2018 uplatnila nárok na túto náhradu za roky 2011 až jún 2014, urobila tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby, keď právo žalobkyne na náhradu za obdobie od 01.07.2011 do 30.06.2012 sa premlčalo najneskôr dňa 30.06.2015, právo na náhradu za obdobie od 01.07.2012 do 30.06.2013 sa premlčalo najneskôr dňa 30.06.2016 a právo žalobkyne za obdobie od 01.07.2013 do 30.06.2014 sa premlčalo dňa 30.06.2017. Vzhľadom na právne posúdenie nároku žalobkyne ako nároku vyplývajúceho z režimu spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, a nie ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie na posúdenie námietky premlčania neaplikoval ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na ktorý poukazovala žalobkyňa. Dospejúc k záveru o premlčaní jej práva domáhať sa náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu, súd prvej inštancie za použitia ustanovenia § 136 ods. 1, 2, § 137 ods. 1, § 451 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. Súd prvej inštancie zároveň vyhodnotil nárok žalobkyne uplatnený voči žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za bezdôvodný, keď títo sa stali dedičmi pôvodne označenej žalovanej v 2. rade, a teda podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, až na základe osvedčenia o dedičstve, právoplatného dňa 12.01.2017; v žalobkyňou vymedzenom období teda neboli spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktorí by ich užívali nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že úspešným žalovaným v 1. až v 3. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa a navrhla ho zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Uviedla, že súd prvej inštancie zamietol jej žalobu zo dňa 31.12.2015, keď sa stotožnil s námietkou premlčania vznesenou iba zo strany žalovaného v 1. rade. Vychádzal pritom z úpravy žaloby písomným podaním doručeným konajúcemu súdu dňa 10.05.2018, ktoré však podľa jej mienky nemožno považovať za uplatnenie nového nároku a späťvzatie nároku pôvodného. Podaním zo dňa 04.05.2018 žalobkyňa len reagovala na výsledok dedičského konania, určujúceho spoluvlastnícke podiely žalovaných k nehnuteľnostiam, pričom nárok samotný si

uplatnila žalobou zo dňa 31.12.2015. Pokiaľ išlo o samotné posúdenie premlčania, mala za to, že na daný prípad nemožno aplikovať rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 277/2009, nakoľko v ňom najvyšší súd nerozhodoval o veci, v ktorej žalovaní jednoznačne a preukázateľne bránili druhému spoluvlastníkovi v užívaní spoločnej veci. I v prípade aplikácie § 101 Občianskeho zákonníka na plynutie premlčacej doby zastávala názor, že jej vznikol nárok na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 31.12.2012 do 07.07.2014 (zrejme mala na mysli do 30.06.2014 - pozn. odvolacieho súdu).

7. Žalobkyňa v ďalšom súde prvej inštancie vytkla, že sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal s jej tvrdením, že jej žalovaný v 1. rade spolu s nebohcou manželkou bránili v užívaní spoločných nehnuteľností, hoci svoje tvrdenia podporila dôkazmi; tými sa konajúci súd vôbec nezaoberal. Dôsledkom tejto skutočnosti bolo nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom sa konajúci súd nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami.

8. Žalobkyňa nesúhlasila ani so záverom konajúceho súdu, ktorým žalobu voči žalovanému v 2. a žalovanej v 3. rade zamietol i z dôvodu, že sa stali podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností až na základe právoplatného dedičského rozhodnutia, ku dňu 12.01.2017; tento názor považovala za rozporný s hmotným právom, nakoľko pôvodná žalovaná v 2. rade v priebehu konania zomrela a žalovaní v 1. až 3. rade prijatím dedičstva vstúpili do jej práv a povinností, vrátane povinnosti znášať následky jej konania.

9. Žalobkyňa konajúcemu súde vytkla nesprávne označenie strán sporu, keď pri fyzických osobách opomenul uviesť dátum narodenia, v označení právneho zástupcu žalovaného v 1. rade neuviedol jeho identifikačný údaj (IČO), ale neznámy údaj, ktorý nezodpovedal poštovému smerovaciemu číslu, pričom pochybil i pri číslovaní odsekov odôvodnenia rozsudku.

10. A napokon žalobkyňa považovala za neurčitý i výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žalovaným v 1. až v 3. rade priznal náhradu trov konania, bez uvedenia rozsahu priznanej náhrady.

11. Žalovaní v 1. až v 3. rade vo vyjadrení k odvolaniu považovali napadnuté rozhodnutie za vecne správne, nakoľko súd prvej inštancie správne a úplne zistil skutkový stav veci, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou v odvolaní považovali za právne irelevantné, nemajúce oporu v dokazovaní a žalobkyňa na ich základe nepreukázala splnenie ani jednej z podmienok na vznik uplatneného nároku. Z uvedených dôvodov navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. V písomnom podaní zo dňa 18.09.2018 žalovaní doplnili, že námietku premlčania nevzniesol len žalovaný v 1. rade, nakoľko na pojednávaní súdu dňa 23.05.2018 ju uplatnil v zastúpení všetkých žalovaných ich právny zástupca. V ďalšom sa stotožnili s posúdením námietky premlčania zo strany konajúceho súdu, nakoľko žalobkyňa si podaním zo dňa 10.05.2018 uplatnila nový, od pôvodne uplatneného nároku odlišný nárok, ktorá skutočnosť mala vyplývať i z vyjadrenia žalobkyne na pojednávaní súdu dňa 23.05.2018. Žalovaní považovali za správny i ten záver konajúceho súdu, ktorý žalobu voči žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade zamietol z dôvodu, že títo sa nemohli bezdôvodne obohatiť na úkor žalobkyne, keďže v rozhodnom období neboli spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, a to bez ohľadu na to, že sa stali dedičmi po pôvodnej žalovanej v 2. rade. V závere zdôraznili, že snahou žalovaného v 1. rade bolo vysporiadať podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam so žalobkyňou, pričom za týmto účelom jej predložili viacero návrhov, ktoré však ona neakceptovala.

12. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 01.11.2018 zotrvala na svojich dovtedajších vyjadreniach a žalobný nárok považovala za odôvodnený.

13. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.10.2019 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

14. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

15. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

16. Podľa § 136 ods. 1 Občianskeho zákonníka vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov.

17. Podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

18. Preskúmaním súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej sa tento zaoberal posúdením žalovaného nároku ako nároku na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Treba zdôrazniť, že obsahom vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva, je okrem iného, aj oprávnenie vlastníka vec v medziach zákona užívať, pričom pokiaľ je vec v spoluvlastníctve viacerých osôb, vyjadruje spoluvlastnícky podiel mieru účasti spoluvlastníka na vzťahu k spoločnej veci, a teda i mieru účasti, pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť. I v prípade, že medzi podielovými spoluvlastníkmi nedôjde k dohode o užívaní spoločnej veci a jeden alebo viacerí z nich ju užívajú, nie je možné dospieť k záveru, že vec je užívaná bez právneho dôvodu, a teda, že na ich strane vzniká bezdôvodné obohatenie. Právnym dôvodom na užívanie veci je aj v takomto prípade ich spoluvlastnícke právo. Spoluvlastnícky podiel vyjadrujúci mieru účasti spoluvlastníka na právach a povinnostiach k spoločnej veci nie je totiž podiel na veci reálne vymedzený, keďže je len podielom ideálnym. V rámci neho nie je možné oddeliť, čo je výlučne podiel jedného spoluvlastníka a čo je výlučne podiel druhého spoluvlastníka, resp. podiely ostatných spoluvlastníkov.

19. V posudzovanej veci je nesporné, že žalobkyňa, žalovaný v 1. rade a jeho nebohá manželka (pôvodná žalovaná v 2. rade) boli v rozhodnom čase podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, a to až do dňa 08.07.2014, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 24.04.2014, č.k. 4C/427/2008-532, o zrušení podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a prikázaní spoluvlastníckeho podielu žalobkyne o veľkosti 1/3 z celku do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaného v 1. rade a jeho nebohej manželky. Žalobkyňa sa podľa opisu skutkových tvrdení uvedených v žalobe a jej zmene písomným podaním zo dňa 04.05.2018 bezpochyby voči žalovaným v 1. až 3. rade domáhala zaplata peňažného plnenia za to, že neužívala spoločnú vec v rozsahu jej patriacemu spoluvlastníckemu podielu. Je teda zrejmé, že si uplatnila právo vyplývajúce z podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v zmysle ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a nie právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. V prípade práva podielového spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, nie je totiž splnená ani jedna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Nejde totiž o užívanie veci bez právneho dôvodu, a teda o majetkový prospech získaný bez právneho dôvodu, ani o majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, plnením z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol, prípadne získaný z nestatočných zdrojov (k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.05.2000, sp. zn. 2 Cdo 141/99).

20. Pred samotným skúmaním dôvodnosti nároku žalobkyne, sa súd prvej inštancie správne zaoberal posúdením námietky premlčania práva žalobkyne na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu, ktoré sa ako právo majetkovej povahy premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, a nie v premlčacej dobe vzťahujúcej sa k bezdôvodnému obohateniu podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako sa mylne domnievala žalobkyňa. Námietku premlčania pritom uplatnil nielen žalovaný v 1. rade, ale i žalovaný v 2. rade a žalovaná v 3. rade, a to prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na ústny prednes a vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných v zápisnici z pojednávania konajúceho súdu zo dňa 23.05.2018 (č.l. 72 a nasl.). Súd prvej inštancie následne vyhodnotil právo žalobkyne na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2011 až 30.06.2014 za premlčané, vychádzajúc

zo záveru, že žalobkyňa si toto právo uplatnila písomným podaním doručeným konajúcemu súdu dňa 10.05.2018; s uvedeným záverom sa možno stotožniť len čiastočne.

21. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 31.12.2015 domáhala voči žalovaným náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie rokov 2013, 2014 a 2015, t.j. od 01.01.2013 do 31.12.2015. Písomným podaním zo dňa 05.07.2016, doručeným konajúcemu súdu dňa 13.07.2016, vzala žalobu v časti zaplatenia náhrady za rok 2013 (t.j. od 01.01.2013 do 31.12.2013) späť, a teda prejavila vôľu v konaní o tejto časti nároku riadne nepokračovať. V tejto časti nároku potom nedošlo k spočítaniu premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka; riadne totiž v konaní nepokračuje tá strana sporu, ktorá vezme žalobu späť (aj čiastočne). Predmetom konania, po čiastočnom späťvzátí nároku na náhradu za rok 2013 žalobkyňou, ostal nárok na zaplatenie náhrady za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2015 (i keď o dispozitívnom úkone žalobkyne konajúci súd nerozhodol formou čiastočného zastavenia konania - pozn. odvolacieho súdu). Následne žalobkyňa písomným podaním zo dňa 04.05.2018, doručeným konajúcemu súdu dňa 10.05.2018, žiadala rozhodnúť o jej nároku na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2011 do 30.06.2012, od 01.07.2012 do 30.06.2013 a od 01.07.2013 do 30.06.2014. Z hľadiska obsahu žalobkyňa predmetným podaním uplatnila nový nárok, t.j. rozšírila žalobu o náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2011 do 31.12.2013, zotrvala na nároku za obdobie od 01.01.2014 do 30.06.2014, pričom žalobu v časti náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2014 do 31.12.2015 vzala späť; o tejto dispozícii žalobkyne s predmetom konania súd prvej inštancie rozhodol uznesením na pojednávaní súdu dňa 23.05.2018 tak, že zmenu žaloby v požadovanom znení pripustil, čím sa stal predmetom konania nárok žalobkyne na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2011 do 30.06.2014.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil právo žalobkyne na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.07.2011 do 31.12.2013, ktoré si žalobkyňa uplatnila na súde písomným podaním zo dňa 04.05.2018, ako uplatnený po uplynutí všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka, počítanej tri roky spätne odo dňa jeho doručenia na súd, t.j. od 10.05.2018, nemožno jeho záveru nič vytknúť; predmetné právo žalobkyne sa premlčalo najneskôr dňom 31.12.2016. Konajúci súd však pochybil pokiaľ považoval za premlčané i právo žalobkyne na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.01.2014 do 30.06.2014, nakoľko právo na náhradu za uvedené obdobie si žalobkyňa uplatnila už v žalobe zo dňa 31.12.2015, a preto v tejto časti plynutie premlčacej doby spočívalo, a nemohlo dôjsť k premlčaniu tohto práva.

23. Odvolací súd sa stotožnil i s námietkou nesprávneho právneho posúdenia dôvodnosti žalobného nároku vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že títo síce neboli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v žalovanom období, a ani tieto neužívali, nakoľko ich mali podľa zhodných tvrdení strán sporu užívať žalovaný v 1. rade a jeho nebohá manželka, pôvodná žalovaná v 2. rade. Žalovaný v 2. rade a žalovaná v 3. rade však vstúpili do súdneho konania na strane žalovaných z dôvodu straty právnej subjektivity pôvodnej žalovanej v 2. rade a vzniku ich právneho nástupníctva v zmysle § 63 ods. 2 C.s.p. Ako dedičia pôvodnej žalovanej v 2. rade vstúpili v dôsledku jej úmrtia do všetkých majetkovoprávných vzťahov, t.j. nielen do jej práv, ale aj povinností, ktoré nezanikli smrťou (§ 460 Občianskeho zákonníka). Dedičstvo totiž tvoria nielen veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré v okamihu smrti patrili pôvodnej žalovanej v 2. rade a ktoré jej smrťou nezanikli, ale aj jej záväzky a dlhy, za ktoré ako pasívum dedičstva zodpovedajú žalovaní do výšky nadobudnutého dedičstva (§ 470 Občianskeho zákonníka). Za tejto situácie, keď žalovaný v 2. rade a žalovaná v 3. rade vystupovali v konaní len ako právni nástupcovia po zomrelej pôvodnej žalovanej v 2. rade, je nesprávny záver konajúceho súdu o bezdôvodnosti žaloby smerujúcej proti nim.

24. Pokiaľ žalobkyňa súdu prvej inštancie vytkala, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal ňou tvrdenými skutočnosťami a dôkazmi o užívaní nehnuteľností žalovanými, odvolací súd udáva, že v súlade so zásadou hospodárnosti konania bol konajúci súd povinný prednostne posúdiť námietku premlčania práva žalobkyne a až následne sa zaoberať dôvodnosťou jej nároku. Ak je totiž vynútiteľnosť určitého práva odvrátená námietkou premlčania, súd nemôže už z tohto dôvodu uplatnené právo priznať. Preto otázkou premlčania uplatneného nároku na základe vznesenej námietky sa súd musí zaoberať vždy ako prvotnou otázkou a až následne meritórne posudzovať nárok uplatnený žalobcom. Súd prvej inštancie preto v prejednávanej veci postupoval správne, pokiaľ sa prednostne

vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania a dospejúc k záveru (síce čiastočne nesprávnemu) o jeho premlčaní, neposudzoval ďalej žalobou uplatnený nárok z hľadiska jeho vecnej stránky.

25. A napokon, pokiaľ išlo o ďalšie žalobkyňou v odvolaní uplatnené námietky, ktoré sa týkali neúplného a nesprávneho označenia strán sporu, resp. ich zástupcov, tieto považoval odvolací súd za nedôvodné, nakoľko boli napravené opravným uznesením konajúceho súdu zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, a nemali nijaký vplyv na vecnú stránku napadnutého rozhodnutia.

26. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s uznesením zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za obdobie od 01.07.2011 do 31.12.2013, spolu s príslušenstvom, je vecne správny, a preto ho v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil. Pokiaľ išlo o nárok na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za obdobie od 01.01.2014 do 30.06.2014, spolu s príslušenstvom, v tejto časti konajúci súd vyhodnotil námietku premlčania práva žalobkyne nesprávne za dôvodnú a následne sa dôvodnosťou samotnej žaloby ani nezaoberal a túto zamietol; jeho záver v tejto časti treba preto považovať za predčasný. Vzhľadom na to, že vytknuté nedostatky rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s uznesením zo dňa 15.08.2018, č.k. 9C/237/2015-116, vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu voči žalovanému v 1. rade, žalovanému v 2. rade a žalovanej v 3. rade za obdobie od 01.01.2014 do 30.06.2014 spolu s príslušenstvom, vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania, zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V novom konaní sa bude súd prvej inštancie riadiť vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný a bude sa zaoberať dôvodnosťou žaloby z hľadiska veci samej, t.j. skúmaním preukázania predpokladov na uplatnenie práva žalobkyne na zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v intenciách prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany strán sporu. Svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C.s.p. tak, aby obsahovalo dostatok dôvodov a ich uvedenie bolo zrozumiteľné.

27. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).